

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KOZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 — —
Negyedévre 2 — 50
Egy hónapra 1 — —

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond**,
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alk. szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj minden külön beiktatásért 30 kr.

Irtsd ki az ellenzéket!

Debreczen, április 30.

A vidéki kormánypárti lapokban mostanában a központból küldött felhivatalos vezércikknek hangja valami sajtóságot, dögleletes szagu immoralitást lehel.

Nem vártuk, s ma sem várjuk, hogy bennünket a kormánypárt dicsérjen, sőt ha ezt tenné, mi magunk tiltakoznánk ellene a leghevesebben, mert a rosszak dicsérete gyanúba keveri a jó, az erényes embert is.

De az a hang, a melyen Magyarország egyetlen őszinte politikai pártjáról a mely a nemzet legszentebb érdekeit az önmegtartóztatás legszélső határáig menve őrzí, védi és érvényesíteni akarja; az a hang, a melyen a függetlenségi és 48-as párttól mostanában beszélnek a kormánypárti lapok: mégis több, mint a mennyit szó nélkül el lehetne hallgatni.

Az ember szinte hajlandó volna a szigorú megtorlás kemény ostorához nyulni, ha ugyanazon cikkek egyes sorokban és kifejezéseiben nem találta elegendő okot arra, hogy a szájalom értevével gondoljon a szerencsétlen cikkíróra és arra nyomorultan tengődő kormányra, a mely immár ilyen eszközökhöz kénytelen nyulni.

A ki olvassa a »D. E.«-ben tegnap megjelent (D) jegyű ollózott vezércikket, az bár a közlemény komolynak tetsző részleteit a leghatározottabban kénytelen visszautasítani, de egyszersmind megszánya azt a szerencsétlen embert, a kit paralytikus hülyeségében lelke szomorú bomlottsága olyan vezércikk irására készí.

Igen, az az egész cikk annyira magán viseli a hülyeség, a politikai beszámithatlanság bélyegét, hogy ha egymagában, avagy csak szórványosan jelentkeznék a politikai élet küzdőporondján, ügyet sem kellene rá vetnünk.

De a hülyék ravaszok is, alattomosok is, irigyek is, kegyetlenek is, és ha kellő szigorú őrizet alatt nem tartjuk őket, könnyen végzetessé válható szerencsétlenséget okozhatnak maguknak is, környezetüknek is.

Ennek a szigorú vigyázatnak a komoly kötelessége kényszerít bennünket arra, hogy korlátozzuk a sugalmazott sajtó hazudozási kedvét s szemmel láthatólag bebizonyítsuk állításuk igazságtalanságát, tarthatatlanságát.

Hogy lehessen politikailag komoly számításba venni az olyan politikai cikket, a mely Magyarországon, a mely még mai megalázott helyzetében is a

törvény szavai által önálló, külön államnak neveztetik, Ausztriáról, mint »a birodalom tulsó felé«-ről beszél.

Hogyan? Hát a »Debreczeni Ellenőr« már a »birodalom«, a »Gesammte Reich« dicső határain véli magát? Hogyan? Hát a mit az osztrák udvarnak három száz esztendő alatt annyi kegyetlen küzdelemmel nem sikerült a magyar nemzettől kicsikarni: a birodalomba való beolvadást — azt a »D. E.« egyetlen vezércikkkel végre hajtja?! És ne tessék azt gondolni, hogy ez a »birodalom« kifejezés valami véletlen toll, — vagy fatális sajtó hiba volna!

Korántsem!

Oly félreérthetetlenül ki van abban a cikkben fejezve Ausztria és Magyarország egységének gondolata, hogy még csak mentegetni sem lehet a szerzőt.

Bizonyosságul ide iktatjuk következő részletet:

»1867 óta a szélsőbal politikája nem volt egyéb, mint Ausztriát gyanusítani, Bécsét szidni. Ausztria alatt értette a birodalom tulsó felét, Bécs alatt az uralkodóházat.«

Hogy a függetlenségi és 48-as párt 1867. óta folyton, de fájdalom! — siker nélkül küzd Ausztria ellen, ez kétségtelenül igaz és igaz az is, hogy utolsó lehelletünkig küzdeni fogunk Ausztria ellen. De ezen küzdelmünkben sem a multban nem értettük, sem a jövőben nem fogjuk érteni Ausztria alatt »a birodalom tulsó felét«, hanem értettük azt a tőlünk független s velünk semmi állami közösségben nem levő idegen országot, a melynek érd kéért hazánkat kiszipolyozták, zsarolják, emészlik immár negyed fél száz esztendő óta.

Hová jutott a kormánypárt közjogi öntudata, hogy ma már éppen a leggyöleltesebb közjogi fogalmat, a melynek, hogy valóságát tagadja, valóságát lehetetlenné tegye, százados küzdelmeket folytatott a magyar nemzet; ha az »egységes birodalom« fogalmát, a melyet még a 67-es kiegyezés betűje is visszautasít, maga a hivatalos kormánypárt akarja szép csendesen becsempészni a magyar nemzet közgondolkodásába.

És ők mégis csodálkoznak és keseregnek, hogy a függetlenségi és 48-as párt harszmodora eles, kifejezései erősek.

Hogyne volna éles az orvos műszere, amelylyel a fenésedő kelevényt ki kell vágnia! hogy ne volna erős a kar, amelynek a mütétet végre kell hajtania!

A kormánypárt irtó háborut proklamál a függetlenségi és 48-as párt ellen. Nem kérünk tőle sem kegyelmet,

sem kiméletet, csak becsületességet. Azt a lovagias becsületet, hogy egyenlő fegyverekkel, egyenlő esélyekkel küzdhessünk meg vele.

Ha ezt volna lelke megadni, akkor a legközelebbi általános választásnál nem lenne többé olyan harcziás kedvében az az elhárított, elzüllött politikai párt, amelyet ma házug néven »szabadelvű«-nek neveznek; s nem lenne magyar sajtó organum, amely örök szegényére a magyar névnek, Ausztria alatt a »birodalom« tulsó felét értse.

Grotius.

A képviselőház munkarendje. A képviselőház ma az 1895-iki záró-számadásokat fogja tárgyalni. Ámbar ezekből az tűnik ki hogy a kormány az előirányzott hitelek több rendben tullepte, sőt előirányzat nélkül is teljesített kiadásokat. Pánteken azután sorra kerül a közigazgatási bíráskodásról szóló törvényjavaslat, amelylyel ezuttal szintén röviden végez a Haz. A kormánynak az ellenzéki pártok vezetőberekivel tartott értekezleten ugyanis megállapodás történt arra nézve, hogy Pulszky Agoston előadói előterjesztése után kormánypárti részről indítvány fog tétetni, hogy a javaslat küldessék vissza a bizottsághoz, azzal az utasítással, hogy messe ki abból az elsőfoku közigazgatási bíráskodásra vonatkozó rendelkezéseket s a javaslatot ehhez képest alakítsa át.

A választási elnök feladata. A kuriai bíráskodási törvényjavaslat tárgyalására kiküldött képviselőházi bizottság tegnap tartott ülésében Perczel belügyminiszter indítványára a következő határozatot fogadta el:

»A választás vezetése és rendfentartása a választás egész folyamata alatt a választás elnök feladata és kötelessége. Ehhez képest a választási elnök a szükséghez képest joggal bír és kötelessége a választók szabadságának biztosítására, különösen pedig azok bevonulására és a választási szék helyen való elhelyezésére nézve — az illetékes közigazgatási hatóság meghallgatásával — előlegesen is, és pedig a választókerület egész területére kihatólag intézkedni, intézkedéseit alkalmas módon köztudomásra juttatni, s a közigazgatási hatóságoktól és közegektől azoknak pontos és szigorú végrehajtását követelni. A választók elhelyezéseére vonatkozó intézkedéseket, ha több jelt áll egymással szemben, a párt bizalmi férfainak meghallgatásával, akként tartozik megtenni a választási elnök, hogy a rendfentartás és a szavazatszedő küldöttségekkel való érintkezés feltétlenül biztosítottassék; hogy a választók részére kijelölt gyülekezési helyek a szavazási helyiségektől lehetőleg egyforma távolságra essenek s hogy végül a választók a szükséges élelmi szerrekllel való ellátásáról gondoskodhassanak. A rendfentartására kirendelt közbiztonsági közegek és a szükség esetében alkalmazandó fegyveres erő feletti rendelkezés joga a választási elnököt illeti. Ennek a jognak gyakorlásával esetről-esetre kizárólag a helyettes elnököt vagy az illetékes közigazgatási hatósági közegeket bízhatja meg.«

Ime tehát, a ki még kételkedett abban, hogy a Bánffy-kormány a választási visszavonásokat törvényesíteni akarja, az olvassa el ezt a határozatot. A mi az Apponyi javaslatában garancia volt — a pártok helyének sors-huzás után leendő megállapítása, a közg. tisztviselőknek a választási helyiségben való tartózkodása — azt kiküszöbölték a javaslatból s úgy az nem fog egyébre szolgálni, mint a kormány erőszakosságának a fedezésére.

Középiskolai vallásitanítás.

Kiadtuk biven eddigi hivatalos nyilatkozatait a középiskolai tanáregyesület választmányának ez odiozussa vált ügyben.

Kiadjuk most Szigetvári urnak a Pesti Napló tegnapi számában közölt mosakodását is, melyben a liberalizmus felreismert hőse és mátyrja akar maga iránt részvétet keltetni. De a lólab nagyon is kilatszik a kurta takaró alól. Az ő álláspontját nem csak a klerikálisok ítélik el, hanem minden vallásos érzésű ember visszautasítja.

A vallásitanítás ügye.

— Levél a szerkesztőhöz. —

Budapest, április 30.

Néhány év előtt, mint a Pesti Napló belmonkatarsa írtam egy cikkemben a következő sorokat: Hirlapiról tisztemben úgy érzem magamat, mint egy előrs a szabadelvű haladás mezején, akinek kötelessége jelt adni, ha veszélyt lát közeledni. Ily szellemben vezetem a »Pesti Napló« tanügyi rovatát, ennek a szellemnek a nevében kérem tisztelt szerkesztő urat, sziveskedjek soraimat köztenni.

Az ügy, amelyről szó van, ismeretes; hiszen öt-hat nap óta folyton tárgyalják a lapok, azért pár szót előadhatom. A millenniumi tanügyi kongresszusra a középiskolai tanáregyesület többi közt ezt a kérdést is kitűzte: A vallásitanítás helye a középiskolában, előadatul pedig engem jelölt ki. En határozottan kijelentem, hogy a vallásitanítás eltörlését a középiskolában fogom javasolni és ismételve figyelmeztetem a választmányt, hogy gondolja meg, nem lesz-e káros az egyesületre. A választmány hosszas vita után fölvette előadásomat a programmba. Ez történt április 13-án.

A „DEBRECZEN” TARCZÁJA.

Millenniumi énekek.

I.

(A XC. Zsoltár dallamára.)

Népeknek öre s Atyja — Jó Istenünk!
Hozzád zeng ajkunkról hálá-énekünk.
Te addad öseinknek e szép hazát,
Hol nemzetünk ezer esztendő el at.
Légy áldva tőlünk nagy kegyelmedért.
Légy áldott a lefojyt év-ezredért!

Védő karod ezután is terjeszd ránk,
Veszélyektől oltal- d meg szép hazánk,
Völgyek, hegyek esepegjenek áldástól,
Mezőt, szőlőt ments meg minden csapástól.
S ha az új ezred évek lefojynak:
Dicső híre legyen a magyarok!

Id. Kutassi Ferencz.

II.

Dallam: LXXXIV. Zsoltár. Oh seregeknek Istene...

Isten! Nemzeteknek Atyja!
Áldva nézz le a magyarra
Magasságtól szent egednek.
— Ez-r év a tanuságunk:
Hogy helyünkön jól megállunk,
Mert vész, vihar mindig engedtek,
Ha hü néped összetartva
Állott ki a nehéz harcra.

Erre következett a klerikális lapok lármája, kilépések az egyesületből stb., aminek folytán a választmány az április 27-diki ülésen az előadást visszavonta, törülte a kongresszus programjáról, amint az olvasható a keddi lapokban.

Nem szándékozom a választmányról hirlapi polemiait kezdeni, hiszen magam is jelen voltam, megmondtam ott a véleményemet. Hogy az ügyet nyilvánosságra hozom, oka az, mert a lapok csak a választmány hivatalos nyilatkozatát közlik, nem pedig az ülés jegyzőkönyvét.

Tartozom annak kijelentésével, hogy én a választmány határozatához hozzá nem járultam, az eszmét, a melyet megfontolva hirdetem, nem hagytam cserbe. Tartozom ezzel magamnak is, azoknak is, akik e kérdés alkalmából szóval és levélben üdvözlötüket kifejezték. Mert ne higgye senki, hogy ez ügyre csak a klerikális lapok támadásai fognak majd emlékeztetni. Lesznek más emlékeim is. Nem szükséges kijelentem, — írja többek közt egy ismert nevű tudós — hogy minden liberális gondokozásu tanár — s közöttük magam is — veled tart ebben a kérdésben s örömrünk teljes lenne, ha nem hagynád visszavonni a baglyok hughogasa által.

Sajnos, nem volt elég, hogy én szilárdul megálltam, egymagam nem tudtam megakadályozni a visszavonulást.

De hát csakugyan olyan végtelenül merész, olyan hallatlan-e az, a mit én hirdetem, hogy azt egy gyűlésben még előhozni sem szabad? Engedje meg tisztelt szerkesztő ur, hogy erre pár szóval f-lejlek.

Tegyük fel, hogy valaki azzal az indítványval állna elő, hogy a gimnáziumban teljesen el kell törülni a latin nyelvet és ezen tételt a tanáregyesület választmánya előleges megvitatás után napirendre tűzné annak tudatában, hogy a kinek más a véleménye, szabadságában áll az előadás meghallgatása után azt is megmondani. Mi történik akkor? A kik más véleményen vannak, a kiket talán fölháborítana ez a radikális javaslat, tömegesen eljőnnének az előadás meghallgatására és megezáfolására.

Es mi történt most? A tagok egy részét bejelenteni kilépését, lármát csapni a sajtóban, a mely elárasszja az előadót a legdurvabb szidalmakkal, csak arra nem gondoltak, hogy hallgassuk meg az előadót és csáfoljuk meg.

Árpád! — ne féltsd ős nemzedet!
Nem vész el, — ha el nem vészett
Aanyt baj, oly sok vizsaly után.
A dicsőség, a szabadság
Ezt a földet el nem hagyják,
S nemzedék két az ősök nyomán,
Mely hirdeti: szívvel észszel!
Megyünk szembe a veszélylyel!

Ezer esztendeje annak,
Hogy a magyarok itt laknak,
Istenünknek nagy kegyelmiből!
Zálog ez a jövődöre,
Számos ezer esztendőre,
Hogy e honnak völgyi- s bércziről
Magyar fohasz száll az égre. —
Es nem dülünk semmisségbe!

Oltárodnal im megállunk,
Isten! fogadd el fohászunk!
Ha fel zeng hozzád néped szava:
Mig a mezőn virág terem,
Lobogjon a hon-zerelem!
Éljen, éljen a magyar haza!
E sokat szenvedett népre
Szálljon áldas, — szálljon béke!

(D. Pr. L.)

Lejtőn.

— A »Debreczen« eredeti tarczája. —

Írta: Rostkowitz Arthur.

(Folytatás)

Az egyik este Lesbia nem játszott; azt mondta, hogy a torka fáj. Engem kihivatott a színházból. Nagyon megörültem neki.

Honnan e kétféle eljárás? A türelmetlen-ég bizonyára azt feleli rá, hogy a vallásitanítást a latin nyelvvél még csak összehasonlítani is istentagadás és szentségtörés. Én pedig összehasonlítom és azt is kimondom, hogy ez az összehasonlítás a vallásitanítás rovására utal. Ime: Francia- és Olaszország, Svájc és Észak-Amerika már eltörülte a vallásitanítást a középiskolában, de nem törülte el a latin nyelvet.

Ebből tehát nem lehet megmagyarázni azt az eljárást, a melyet ellenem követek. Mas annak a magyarázata, az, hogy féltünk, mert nagy nyomás alatt állunk még mindig, — az ultramontanizmus nyomása alatt.

Katolikus gyűléseken a legnagyobb nyilvánosság mellett szabad azt hirdetni, hogy el kell törülni az állami iskolákat, felekezeti tenni az egész közoktatást; hogy csak katolikusokra és pedig jó katolikusokra szabad szavazni községi, vármegyei és képviselőválasztásnál; hogy csak katolikus lapokat szabad olvasni; hogy az államot teljesen alá kell vetni az egyháznak; hogy az államnak nincs joga a házasságkötést szabályozni, — szóval szabad mindazt hirdetni gyűlésekben és templomokban, a miknek megvalósítása 500 esztendővel visszavetné Magyarországot. Nekünk azonban nem szabad tekinteteket a legműveltebb államokra vetni, nekünk még tárgyalni sem szabad azt, a mit ők megvalósítottak.

A tanáregyesület választmánya tehát törülte a programból a vallásitanítás kérdését. Erre én nem felelhettem egyebet, mint hogy fötitkári állásomról lemondottam. A választmány azonban kért, hogy ne döntsem az egyesületet újabb zavarba, mikor ez egyikből még ki sem bontakozott. Nekem, kit évek óta anyai benső kötelek füz az egyesülethez és annak választmányához, a melytől mindig csak megtisztelő bizalomban részesültem, engednem kellett e tekintetnek. A legközelebbi közgyűlésig tehát állásomban megmaradok.

Ezek elmondása nem indiskreció, hiszen benne l-sz a választmányi ülés jegyzőkönyvében is. Nem is vád a választmány ellen: lehet, hogy ők képviselték ez esetben az egyesület érdekét. Attól tartok azonban, hogy az igazság az egyesület ellen nem szünik meg. Lehet, hogy tervszerűen tovább folynak, ugyan példái Pósch Jenő ellen; mert azt lehetetlen észre nem venni, hogy ellene terv-

Sokáig beszélgettünk, mert ezalatt vége lett az előadásnak. Ő bezáratta velem az ajtót, mert mondta, félt az egyik fohadnyitól, ki nagyon toladó volt. Azután felkelt, s theát főzött. Mig a szesz békés lángja nyaldosta a theafőző oldalát, azalatt szinpadai sikerreiről beszélt nekem, en persze hallgattam, a gyönyörködtem gyönyörű idomaiban, melyeket nem tudott elrejtani a bő hálóköntös.

Azután elkészítette a theát, a rummal takarékosan bánt, s mégis hamar a fejembe szállt az ereje. Éreztem, hogy minden eseppe vérem az arczomba toul; a vérem szilaján kergetődzött ereimben, a szívem úgy kalapált, mintha szét akarta volna verni a bordáimat.

— Nagyon szép magácska, Lesbia nagysám — mondottam a második eszébe thea után elhalászva parányi kecsőjét. — Szébb, mint az oltarképen olajagat tartó angyal!

— Már megint hizeleg — felelte ez új-jacskaival fenyegetve.

— Csak az igazat mondtam!

Egészen közel huzódott hozzám, s a számat befogta tenyerével.

— Ne beszéljen, mert meghallja a fohadnagy! — susogta a fülembé, s hogy elhallgattasson, mege-ókoit.

Künn a folyosón közeledő léptek zaja hallat-zott. Tisztán kivettem, hogy az ajtó elé jött, s ott megállt. Halkan kopogtatott, azután megnyomta a kilincset; p-rsze az ajtó zárva volt. Dörögő hangon egy elfojtott szitkot ejtett ki az ejjeli látogató, azután megint az

szerű hajszát folytatnak azért, mert egy törvényben biztosított jogával élni mert Félek, hogy ezentul az iskola minden büneért a tanárregyesületet teszik felelőssé.

Az pedig egészen bizonyos, hogy ha ezentul a VII. kerületi gimnázium 800 tanulója közül valamelyik elmulasztja egyszer a templomot vagy nem tanulja meg hittani leckéjét, annak én leszek az oka.

Fogadja, tisztelt szerkesztő ur, őszinte üdvözlétem kifejezését.

Dr. Szigetvári Iván.

Irodalom és művészet.

Kórházi történetek. A »Debreczen« volt segédszerkesztője s ma is szorgalmas munkatársa Rostkovicz z Arthur e cím alatt, az ő szokott elbeszélői ügyességével, eleven előadási tehetségével megírt kötetet bocsát közre. Apró történetek lesznek ezek, mégpedig közvetlen tapasztalatból megírva, nem az író ideális gondolatait, hanem az elfogulatlan kutató realiztikus tapasztalatait. Mutatóban közöltünk már néhányat az elbeszélések közül lapunk tárczarovatában. Az előfizetési felhívás így hangzik: Kivülről tekintve ijesztően merednek a kórház falai; még a csinos pavilon rendszer sem képes enyhíteni rendelkezésének felelősségét, pedig ezen falakon belül az emberszeretet lobogó tüze is tápolják s ezek a szomorú épületek itt, melyekben a beteg páriák vándorló ezrei nyöszörögnek, — mind a humanizmus templomai. Sokan azt hiszik, hogy itt kezdődik a tompa egyhangúság Nirvánája, pedig éppen ellenkezőleg áll, mert itt pezsdül meg csak igazán az élet, hol örökös harcát kell megvívnia győzelmes ellenlábásával, a halállal. E szomorú falak közül, hol minden óra egy-egy izgató esemény, a melynek története milió változban ismétlődik újlag, — egy kötet elbeszélést bocsátok közre, melyre a jó vidékiek ősi szokásához híven ezennel előfizetési felhívást intézek a művelt közönséghez. Kötetem, melyet kórházi magányomban rendezek sajtó alá, a »Kórházi történetek« címet fogja viselni. — Mindegyik elbeszélés egy-egy kórházi történetet fog tartalmazni s tíz-tizenkét ívre terjed. Nem ígerek egyebet, csak azt, — hogy unalmas nem leszek s nem kérek mást, mint szíves fogadtatást. »Kórházi történetek« című kötetem előfizetési ára három ko-

rona lesz. A mű csinos és izléses kiállításban jelenik meg s helyet foglalhat az előkelő szalonok asztalain is. Az előfizetési pénzeket kérem bármelyik napilap szerkesztőségébe küldeni, Gyűjtőknek tiszteletpéldány all rendelkezésükre. Debreczen április 30. Rostkovicz Arthur. Ajánljunk olvasóink szíves figyelmébe e kötetet, melyre előfizetési pénzeket mi is elfogadjunk.

Magyar Gazdák Szemléje címmel már ujesztendő óta egy közgazdasági revue jelenik meg Budapesten, melyet a Magyar Gazdaszövetség ad ki és Bernát István szerkeszt. E folyóiratnak áprilisi száma fekszik most előttünk, érdekes és figyelemre méltó tartalommal. Bevezető cikke nagy szakértelemmel polemizál Beksics Gusztav miniszteri tanácsos ismeretes röpiratával, a magyar faj terjeszkedéséről és nemzeti konszolidációkról különösen tekintettel a mezőgazdaságra, birtokviszonyokra és a népesedésre. Cikkirő igazat ad Beksicsnek, hogy körültekintő agrarpolitika nélkül, a merkantilizmus Potemkinfalvai daczára is, el fog pusztulni az ország s hogy az eddig követett földbirtokpolitikának komoly nemzeti veszedelem gyanánt jelentkező eredményei vannak. Szatiztikai adatokkal mutatja ki azonban, mennyire téves Beksicsnek ama konkluziója, hogy a költött birtokok százalékának növekedése egyértelmű lenne a születési százalék apadásával s a hivatalos »Statiztikai Évkönyv« adataival igazolja, hogy ama megyék közül, a hol a magyarság a népesség abszolút többségét képezi, több mint fele meghaladta a rendes születési átlagot. Józan birtokpolitika kell — ugymond — melynek azonban ne az legyen a célja, hogy új kis- és középbirtokokat teremtsen, hanem mindenek előtt az, hogy a meglévő fennmaradását biztosítsa. Egy másik cikk az általános gazdasági válság és a buza árhanatlásának okaival foglalkozik, részletesen ismertetve a 70-es évek válságát, a magyar buza-termés és jövedelmezőségének negyvenévi tanulságait, a fűszeszaporodást, az aranyvaluta befolyását a buzaárakra, Magyarország valuta viszonyait, az arany és ezüst világ mennyiségét stb. Pólya Jakab egy harmadik cikkben az osztály adóreformról ír tanulmányt, mely a pénzügyminiszteriumban május első felében megtartandó adószaktanácskozások alkalmából különösen időszerű. A folyóirat ismerteti ezenkívül a porosz központi szövetkezeti pénztá intézményét, mely a kisbirtokosok és kisiparoso-

hitelszükségeit van hivatva kielégíteni. Az intézmény törvényen alapszik, melyet a porosz képviselőház három hónap előtt hozott meg. Az állam maga 5 millió márka alaptőkével járult az alaptőkéhez. Végül a földmívelési költségvetés képviselőházi vitáját közli a fűzet kivonatban, a rendes rovatokban pedig beszámol a az elmúlt hónap nevezetesebb közgazdasági eseményeiről, a meglelt gazdasági irodalmi művekről stb. A magyar Gazdaszövetség, mely Károlyi Sándor gróf előklete alatt most szervezkedik a fővárosban, a folyóiratot tagilletménykép ingyen küldi mindazoknak, akik a szövetség rendes tagjainak sorába lépnek. Évi tagdíj 6 ft, mely összeg a Magyar Gazdaszövetség szervező irodája címére (Budapest Üllői-ut 25., Köztelek) küldendő.

Ujdonságok.

* Debreczen és az ezredévi ünnepek.

Május hó 2-án veszik kezdetüket azok az ünnepélyek, melyeket a magyar nemzet országunk ezredéves fennállásának emlékeztetere rendez. Minden igaz magyar szívben meg kell szólalnia a büszkeség érzelmének akkor, mikor arról van szó, hogy Európában mi vagyunk az első nemzet, a mely ily nagy jelentőségű ünnepet szentelhet egy fényes történelmi esemény emlékének. — Az ünnepségek sorozata tudvalegőleg hat hónapra terjed. Ez idő alatt a nemzet állandóan ünnepelni fog. Az ünnepélyek legjelentősebb mozzanatai az ország fővárosában fognak ugyan lefolyni, ámde a nemzet emez egyetemes ünnepben részt kell vennie minden városnak, eminden községnek mely a magyar korona alá tartozik. Ezek között első hely mindenestre Debreczen, mint az országnak értelmisége és történelmi tradícióinál fogva is rangban Budapest után következő, magyarság tekintetében pedig első városát méltán terheli ama köteleesség, hogy az ezredévi ünnepségek egész tartama alatt legalább külső jelekkel bizonyítsa be, hogy Debreczen hazafias lakossága együtt ünnepel a nemzettel. Jól tudjuk, hogy a megfelelő anyagi eszközök hiánya következtében nagyobb szabású és költségesebb ünnepélyeket nem

előbbi léptek hallatszottak egyre halkabban, míg végre elhangzottak az udvaron.

— Elment.

— Én felugrottam s ki akartam nyitni az ajtót, de Lesbia visszatartott.

— A nyomorult! — lihegtem szenvedélyesen. Ide akart jönni; be akart törni!

— Hyei tamadásoknak vagyunk kitéve mi rendesen, mert nincsen, a ki megvédelmezzen bennünket. Letépi a fejünkről az ártatlanság koszoruját, megtapossák a sarban, s kárpótlásul a dicsőség babérjával kínálnak, vagy nagylelkűen odadobják a lábunk elé az erszényüket. Látja, ilyen sorsnak vagyunk mi osztályosai; ki gondol azzal, hogy mi is birkunk talán azzal a sokak által megtagadott becsülettel? Senki . . .

— Ne mondja ezt Lesbia — feleltem én a felhevült leányt megölelve. Vannak még derek becsületes emberek, a kik megértik a sarba tiport virágok panaszát, s védelmére kelnek minden utógondolat nélkül. Ezek közé számítom én is magamat. Meglássa, hogy tisztességre fogom én tanítani ezeket a kardesőrgető ficsurokat!

Lesbia csitított.

— Csak ne olyan hevesen barátom, hiszen maga egy hajszállal sem jobb annál, a ki most elköczogott innen az ajtó elöl. Semmi ellenvetés! Nem vagyok már bakfis, hogy vakon elhiggyek mindent a férfiaknak; tuléstem én már az első szerelem ostobaságain . . .

— Én még nem — vágtam közbe akaratlanul.

— Csak úgy mondja. No de vegyük úgy, mintha igaza volna. Mert jött akkor hozzám, mért küldte a szép csokrokat? Miért udvarolt nekem? Miért írt rólam olyan hizelgően az újságba? Miért vallott most szerelmet? Mért fenyegette meg azt a másikat?

— Mért szeretem!

— Ugy? Tehát nem a színésznőt szerettem bennem, hanem csak a nőt? Hát mennyivel jobb maga az előbbi látogatónál? Az is egy kalandot akart, ön is azt akarja csak, hogy egy érdekes történetet éljen keresztül, s azt, mikor mi elhorotuk innen a sátorfánkat, mulatozás közben elbeszélje a barátainak. Még ki is fog nevetni!

— Csalódik, nagyon csalódik — feleltem én áradozó hangon. A mit adtam, a mivel ön szerint kegyét hajhásztam, az a színésznőnek szólt mind, csak a szerelmi vallomást tettem a nőnek, a mindenek fölé helyezett ideálnak! Szerettem örülten, miért is tagadnám, de tiszteltem is . . .

— A színésznőt?

— Azt is, de még inkább a nőt! Ha úgy szeretném, mint a másik, nem tisztelném és higgye el nekem, tudnék olyan őszinte lenni, hogy ezt tudtára is adjam. Még egy csokrocskát sem tudnék elfogadni — jutalmul.

— És ha azt mondanám: itt vagyok egyetlen szerelmem . . . egyedül vagyok . . . az sem szeretném, ha véletlenséggől találgatásokra adna okot késői ittlétem. Jó éjszakát!

rosan, hogy meghallhassuk szíveink lázas verését. Mit tenne akkor?

Ott állt előttem tárt karokkal igéző pongyolában, mint egy szerelmes cherub. Szerettem volna felugrani, hogy magamhoz szorítbassam, s azt sugjam a fülebe: szeretnék! Azután megint mást gondoltam, s hideg mosolyt erőltetve feleltem neki.

— Azt mondanám: ördög vagy te angyalbőrben; most megismertelek és — megvetlek!

— Ezt felelné?

— No hát akkor vess meg, lökj el magadtól — kiáltotta ő karjaim közé roskadva, — Nem löklek el magamtól — sugtam a fülebe. Nem vetlek meg, mert szeretlek!

Még többet is mondtam volna, ha e pillanatban Lesbia, mint a kigyó ki nem siklik karjaim közül.

— Látja, ilyenek a maga elvei: dicséri az erényt, de azért szívesen vétkezik.

Meg voltam semmisülve; a saját szavamon fogott meg, s kinevetett.

Egy mentő gondolatom volt. Kihúztam az órámat, s mintha semmi sem történt volna, a kalapom után nyultam.

— El akar távozni? — kérdezte Lesbia egy kissé gunyosan, mintha arról volna meggyőződve, hogy nem fogok elmenni tőle.

— Éjféltre jár az idő — feleltem komolyan. Nem illő dolog tovább is itt maradnom; azt sem szeretném, ha véletlenséggől találgatásokra adna okot késői ittlétem. Jó éjszakát!

(Folyt köv.)

rendezhetjük, de annyit meg kell tennünk, hogy az idegen, a ki e hat hó alatt Debreczenben megfordul, meglássa külsőleg is, hogy Debreczen részt vesz a nemzet ünnepében. Ez okból azt indítványozzuk, hogy május 2-án **lobogózzuk fel Debreczen városát és az ünnepségeket egész tartama alatt állandóan tartásuk könnházaikon a nemzeti zászlókat.** Ne legyen egyetlen ház Debreczenben, melyen a nemzeti zászló hiányozna! E színek láttára ébredjen mindnyájunkban hazafias öröme a nemzet jólétéért repeső szív és adjuk külsőleg is jelet annak, hogy Debreczen város hazafias polgársága együtt ünnepel a nemzettel! **Lo-bogózzuk fel házainkat!**

* **Husos fazék.** A helybéli szabadelvű párt lapcskaja tegnapi ollózott »vezér«-cik-kének politikai méltatását az első oldalom találják olvasóink. E megerdemelt méltatás mellett azonban nem tehetjük, hogy megfosszuk olvasóinkat attól a pár sorától a jeles elömeternéknek, mely itt következik: »A megelhetes, a küzdés, a törekvés, az alkodás, bizalomnyeres stb. száz es ezer fele nuánszai az embert a társadalmi életben megmondoltá, tartózkodóvá, türelmessé, óvatos-sá, előzékenynyé stb. teszik. Vajjon mellőzhet-jük ezeket a tulajdonságokat és viselkedéseket a politikai életben?« Hányszor mondták el már a kormánypartú újságok aljas gyanúsító-nak az elenzéket, a miért a husos fazék a kőzöinek nevezték a mamelukokat, s ime az az erkölcs-bíró, aki nem atallja a mi pártunkat tisztességre tanítani, nyíltan hirdeti mint kell »a bizalmat kinyerni«. Kiki a maga háza előtt seperjen.

* **A vadász-társulat közgyűlése.** A Debreczeni vadász-társulat f. évi május hó 3-ik napján délelőtt 10 órakor a város-haza nagy tanácstermében tartja évi rendes köz-gyűlése. Tárgyak: 1. A választmány évi je-entése. 2. A számvizsgálók jelentése. 3. A penziárnoknak számadás alóli felmentése. 4. Jövő évi költségelőrányszat megalapítása. 5. Ügyesz változtatás. 6. A választmány kiegészi-tése. 7. Netalan felmerülő indítványok. A közgyűlésre a társulat tagjait lapunk útján is meghívja az elnökség.

* **A debreczeni kereskedelmi akadé-mia a millenniumi tornaversenyen.** A kereskedel-mi akadémia ifjusága f. é. június hó 2 és 3-ara kitűzött ezred éves tornaversenyen 50 növendékkel vesz részt, akik június hó 1-én tartandó próba miatt már május hó 31-én a déli vonattal utaznak fel Budapestre. Az egyenkénti versenyeken a nagybizottság határozata következtében osztályonként csak egy-egy tanuló vehet részt minek alapján a sok pályázó közt csak következők fognak s babérrért sikra szállani. a) a sísfutásnál: Ho-rárik J., Szarukány S. és Uhly S., b) a magas ugrásnál: Kovács M. és Tikos A., c) a távol ugrásnál: Veres S. és Nagy L., d) a súlydo-básnál: Kiss K. és Schwartz D., e) a függesz-kesedésnél: Krausz E. és Zichermann. E. — A résztvevők már most serényen gyakorolnak az intézet udvarán és tornatermében, hogy dícső-séget szerezzenek a debreczeni kereskedelmi akadémiának.

* **A „Debreczen” sikere.** Nem vagyunk barátai az öndicsőretnek, s ha most pro domo beszélünk, nem ez, hanem az ügy szeretete teszi kedves köteleseggünk, hogy egy cikkünk ha-tásának nyomtatott bizonyítékát ide iktassuk s kifejezzük örömmünket a felett, hogy a magyar protestáns társadalom egy tekintélyes részé-

nek nézetével találkozik annak a valóban érdek nélkül történt veleménynyilvánítá-sunknak az iránya, melyet lapunk főmunka-társa f. hó 10-ki, — 84-ik — és 14-iki — 87-ik — számainban kifejtett. A Duná-n-tuli protestáns lap ugyanis f. hó 26-iki — utolsó — számában a következőket írja: »A »Debreczen« cz. lapban igen érdekes és figyelemreméltó cikk jelent meg „Az 1848. XX. t. cz., a kormány és a pro-tes-tánsok» czimvel, melynek írja igen helyesen a mellett érvel, hogy mindaddig, míg csak minimum biztosítását kérjük az államtól, nem sokkal lépünk túl a koldus-alamizsna ha-tárán. A szó szoros értelmében vett rendezést kell kívánnunk; vagyis gondoskodni kell róla, hogy a lakáson és faszükségleten kívül legalább 1200—1400 frt évi jövedelmet elérjen minden egyes lelkész a 40 szolgálati év alatt. Tehát be kell hozni a szolgálati korpótlékot. A mi — szerintünk is — nagyon helyes és méltányos kívánság. Mert a minimum biztosítása egyna-gában — bár igen nagy aladás lesz, — nem alapos megoldása és rendezése e fontos ügy-nek.« Biztatásnak vesszük ezt az elismerést s igyekezni fogunk neki mindig megfelelni az igaz ügynek teendő önzetlen szolgálataink ál-tal. Előítünk nem lebeg a felekezetek külön-hanem az örök igazságnak általános érdeke s ebből a szempontból igyekezünk mindenkinek jólétét előmozdítani.

* **A költőzködő közönség figyelmébe.** Félrevezetésül a közönségnek a munka és do-log kerülök azt a hírt terjesztik különösen a külvároson, hogy május 1-én költőzködni nem szabad, sőt a boltok is be lesznek zárva, ki-jelentjük, hogy ez nem igaz s a költőzködést mindenki akadálytalanul végezhet.

* **Ruha tolvaj.** Nyíri János már nem mai gyerek. Olyan összezsugorodva áll meg a kapitány előtt, olyan jámbor arcot vá-g, hogy az ember szinte megsajnálja. — Haem azért Nyíri János a legveszedelme-sebb tolvaj. Igen gyakran állott már a rend-őrség előtt apróbb tolvajlásokért. Megpirongatta a kapitány, hogy nem bír-e az arcza, hogy nyí agg ősz ember nem szegyelet lopni. Nem használt semmit. Lopott tovább. Meg is büntette már a törvényszék többször. Az sem használt mert ma újra elfogta a rendőrség epen abban a pillanatban, a midőn Droppa J. üzletéből elemelt egy csomó nyakkendő-t és szövetet. A II-ik ker. rendőrkapitányságnál aztán megmozdított, és tarisznyájából sok min-den került elő, gyermek-ruhák, kötények stb., sőt még egy rakás könyv is volt elrájve szü-reben. Nyíri azonban tagadott mindent — Tagadta, hogy ő azt lopta s nem is tudja, — hogy azok mint kerültek ő hozzá. A II-ik ker. kapitányság, dacára, hogy Droppa J. nem kívánja a tettes megbüntetését, az ügyet a kir. ügyészséghez tette át.

* **Adomány az egyetemre.** A Kak-szt-mártoni ev. ref. egyház a mai napon a Deb-reczenben felállítandó egyetem alapja javára 3 frt 94 krt juttatott a püspöki hivatalba.

* **Felesége után a halálba.** Tegnap este hat órakor Mihály József hentes a Szent-Anna-utca végén álló Bárány kores-mában főbe lölte magát.

Az esetről értesített rendőrség kiküldöt-tével Ujházy Károly kerületi orvos jelent meg az öngyilkosság színhelyén, a ki már csak a beállott halált konstatálhatta.

A szerencsétlen véget ért Mihály Jó-zsef addig, míg felesége élt, jóra való, munkás, dolgos ember volt. Ahogy elhalt oldala mellől, elvesztette munkakedvét, nem birt megbarát-kozni a gondnátával annak, hogy úgy éljen; bubánatában az ivásnak adta magát és mikor már iszakkosságától maga is megborzadt, re-vovert fogott és kioltotta az életét. Hosszu levelet hagyott hátra, a melyet apósához és egészen árván maradt kis fiához intézett. A

levélben többek közt ezt írja: »Mindég kísért valami, a mi az írásra ösztönöz, nem volt kedves e'öttem semmi, nem volt otthonom, mióta a kedves feleségem meghalt. Új életet akartam kezdeni, de mindon erőfeszitésem mellett sem voltam képes felejteni. Isten őriz-mellett én a feleségem halála óta sz-üved-tem.« Azután igen megható hangon könyörög apósához, nevelje fel kis fiát, a kinek jó ta-nácsokat irt végrendeletébe. A szegény ember nyolcz hó óta csaknem mindennap a felesége sirján zokogott, azután meg mértéktelenül ivott. Utolsó kívánsága az volt, hogy temessenk a drága kis felesége melé.

* **Nyomdászok tavaszi mulatsága.** A debreczeni nyomdászok önképző egylete — mint már tegnapi lapunkban is jeleztük — má-jus 16-án tavaszi mulatságot rendez a Margit-fürdő disztermében és kerthelyiségeiben. A meghívókat már vasárnap szétküldözték, azon-ban ha akadna valaki ki tévedésből azt nem kapta volna meg és igényt tart reá, forduljon Vesszősi Józsefhez, a Csokonai-nyomdában.

* **A városi közigazgatási bizottság** jövő havi rendes gyűlését maj hó 7-én, d. u. 3 órakor a város-haza nagytermében tarja meg.

* **Nem sikerült betörés.** A mult éjjel Boro György vendég utca 3360 számú házának udvarába két eddig még ismeretlen tettes hatolt be s az összes ajtókat, majd az istálló és ólak ajtaját próbálták felfeszíteni, a mi azonban nekik nem sikerült. A zajra azon-ban felébredt a házigazda, a mit a zsványok észrevettek s megugrottak, sőt mindakett-n nagy fütyköseiket szaladasközben elveszteték. A II-ik kerületi rendőrség, a hova ez esete, jelentették, a legszélesebbköű intézkedéseket tette meg, a tettes elfogatására.

* **Laposság.** Mikor a »Fővárosi Lapok«-ban olvastuk, csak mosolyogtunk rajta, most azonban egyik helybéli kollégának adta ki az alább következő sorokat, kénytelenek vagyunk tehát konstatálni, hogy a szobor mintája már régen ké-szen és közszemlére kitéve áll H.-Böszörményben s hogy Toth András Debreczenben lakik, mint azt t. kollégánk husvét előtt, midőn a szobor-mintát személyesen is láthatta volna, a többi lapok pedig tudósítást is irtak róla, közvetle-nül is tapasztalhatta volna. Az alapos hír így szól: »Boeckay szobor. Hajdu-Böször-ményben mozgalom indult meg egy Boeckay szobor felállítására érdekében s a tegnapi tartott népes gyűlésen elhatározták az országos gyűjtés rendezését. A Boeckay szobor mintáját Toth András ottani szobrasz már készíti.«

* **Bolti szolgák mulatsága.** A debreczeni bolti szolgák maj. 3-án, azaz vasárnap a Ma-gyar király vendéglő termében táncmulatságot rendeznek, melynek kezdete 1/2 8 órakor lesz beléptidij pedig 1 korona.

* **Ingyen könyv a magyar hölgyek-nek.** A »Fővárosi Lapok«, mely munkatársai-nak előkelő gardájával, napról-napra, párat-lanul magas színvonalon álló lapokat ad olva-sói kezébe, azonkívül, hogy naponként az összes lapok között a legjobbat nyújtja még külön irodalmi csemegékkel is kedveskedik olvasóinak, es pedig ahhoz az olvasóközönség izléséhez és igényéhez mért csemegékkel, mely tudvalevőleg az összes lapok olvasókö-zönsége között a legelőkelőbb és a legin-ellí-gensebb. Részben a laphoz fűződő régi iro-dalmi hagyományok révén, lévén a lap évt ze-deken át a művelt magyar családok egyetlen irodalmi napi lapja, — részben pedig ama újabb átalakulások révén, melyek lehetővé tették, hogy a lap megtartva előbbi irányel-veinek teljes egészét, azonfelül az újságcsinálás minden modern eszközeivel és a legkiválóbb magyar hírlapírók gardájával felfegyverkezve — a legérdekesebb és a legjobban szerkesz-tett magyar lappá vált. A »Fővárosi Lapok« most küldött szét előfizetőinek, — teljes-n ingyen egy pompás kiállítású albumot mely magában foglalja az ország összes bálozó hölgyeinek névsor; a fővárosi elite-bálok

összes bálányának kitűnően talált arcképeit; ezenkívül temérdek pompás illusztrációt és egy csomó kiváló író szépirodalmi dolgozatát.

Már maga a bálányák arcképcsoportja (43 arckép) kiváló disze a könyvnek, mert ez arcképek ugyszólván teljes képét nyújtják a fővárosi előkelő, szereplő hölgyvilág alakjainak.

A bálozó hölgyek pontosan összeállított névsora pedig bizonyára sok, sok kedves emléket fog fölébreszteni; amint a bájos asszonyok és leányok olvasása közben újra meg újra átéljük az elmúlt fényes éjszakák ragyogó emlékeit.

Az album szépirodalmi tartalma a következő:

és Farangi emlék Sas Edétől, Farsang neki Abonyi Arpádtól; Millenniumis farsang Makai Emilől; Egy szomorú bál éjszaka Vértsey Gyulától; Cottilon ordo Csáktornyai Lajostól; A kigyó Buday Lászlótól; A szoknya Malcomés Béla bárótól; Bálozó ifjúság Juliustól; A tánc mint testgyakorlat Porzselt Jenőtől; Margit Mikes Lajostól; Farsang után Pásztor Arpádtól. — Ezenkívül van az albumban egy nagyon érdekes cikk a tánc történetéről, melyben gazdag illusztrációk keretében be van mutatva az összes táncok története. Az album illusztrációit: Gerő Lajos, Lakos Alfréd és Deák Gejza készítették, s az egésznek kiállítására a szerkesztőségnek mint az Atheneum nyomdájának legjobb izlését dícséri. Bolti áron két forintért kapható, de a ki a Fővárosi Lapokra most előfizet, ingyen kapja. — A „Fővárosi Lapok” különben hétről-hétre is kedveskedik olvasóinak irodalmi csemegével, — adván minden vasárnap egy külön, illusztrált mellékletet, melyen a hét aktuális eseményeit dolgozzák fel a lap szellemes írói, előkelő színvonalon álló közleményeikben. A Fővárosi Lapok előfizetési ára egy hóra 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr., félévre 7 frt. A Magyar Bazárral Wolf Janka által szerkesztett legkitűnőbb divatlappal együtt, negyedévre megrendelhető a lap 5 frtért a kiadóhivatalban Ferencziek-tere 4 sz. a.

* A Chevra kadischa gyászja. A Chevra kadischa egyik buzgó és jöltevő tagját Fülöp Ignácot veszítette el, kinek haláláról a következő gyászjelentést adta ki: — Szomorú kötelességet teljesítünk, midőn tudomására hozzuk volt érdemes tagtársunk Fülöp Ignác urnak folyó évi április hó 30-án reggel bekövetkezett gyászos kimúltát. Földi maradványai május hó 1-én d. e. 10 órakor fognak a nagy hatvan-utcai 2557. sz. házból örök nyugalomra kísértetni, mely végtessegheni részvételre és a kíséretre való csatlakozásra tagtárs urat tisztelettel felkérjük. Debreczen, 1896. április 30. A Chevra kadischa előjárása.

* Engedelmeskedni kell. Az apa, kinek egyetlen fia meghalt, izgatottan, dühösen várja az orvost.

— No, doktor ur, maga ugyan kitett magáért. Hiszen azt mondta, hogy minden beteget meggyógyít!

— Ha pontosan követték utasításaimat, még mindig sikert arattam.

— Pedig az én fiam egy álló esztendeig szedte az ön orvosságait és épp egy órával azután halt meg, a hogy az utolsó kanállal vett belőle.

— Látja! És ezt nevezi ön engedelmeskedésnek? Hát, nem azt mondtam, hogy két esztendeig szedje az orvosságot?

* Náday Ilonka. Mostanában gyakrabban adunk hírt művészetünk szekundo geniturojáról. E hírek egy érdekes adattal gazdagodtak. A nyáron ugyanis Náday Ilonka, Náday Ferencz leánya fog a nemzeti színházban vendég szerepelni. A ki-aszonynak, úgy mondják, a papa volt a mestere. Kétségtelenül kitűnő mester, kinek a mama is, a budapesti és bécsi udvari operának egykori fényessége is segédkezhetett.

Blaha-hét. A jövő héten kezdi meg Blaha Lujza aszony két havi vidéki vendég-

szereplése után népszínházi működését. Május 5-én lép föl a piros bugyelláris-ban, 7-én pedig, oemzeti színházi első fellépések 25-ik évfordulóján, a Tündérlak Magyarhonéan-Marcst látszsa el. Ez alkalommal a kis szerepeket is elsőrangú tagok fogják játszani. Május 8-án a Szókimondó asszonyság kerül színre, 9-én pedig a Józsevárosi jótékony nőegylet javára a Telen, melynek lét fő női szerepét Blaha Lujza és leánya, Soldos Sárka játssza. Ezt az utóbbi előadást bérletlen kívül és fölemelt helyarakkal tartják meg.

* Iskolaszéki ülés. A debreczeni ev. ref. egyház tanácstermében 1896-ik évi máj. hó 2-ik napján d. a. 4 órakor az iskolaszéki ülést tart. Tárgy: a közvizsgák idejének megállapítása és folyó ügyek.

* Dr. Balkányi Emil orvos lakását az eddigi volt lakásával szemben Erdődy Dánielné házába Miklós-utca 18961 sz. a. helyezte át.

* Viczinális vasuton. Kalauz: (Egy öreg emberhez): Uram, hogy mer ön fél jeggyel utazni, hisz nem gyerek!

Utas: De az voltam a mikor be-

száltam.
* Egy humorista az életéről. Egy amerikai humorista következőleg jellemzi az élet különféle nyilvánulásait: Tennyson elővett egy darab papírost, írt rá egy költeményt s a papírdarab 65.000 dollárt ért meg — ez a zsenialitás. Vanderbiltnek csak egy-két szót kellett írnia egy papírlapra, hogy ez nyomban öt millió értéket képviseljen — ez a töke. Az amerikai kormány elővesz másfél uncia aranyat, rányomat egy sást s kimondja, hogy az a darab arany egy huszdolláros — ez a pénz. Egy mechanikus kidolgoz egy darab fémot, mely csak 5 dollárt érne, ha egy órában volna, amnyig pedig megér ezer dollárt — ez az ügyesség. Egy lady vehetne magának egy kalapot 75 centért, de e helyett 27 dolláros kalapot visel — ez esztelenség. Egy munkás tíz órán keresztül el hordja a köveket egy dollár napszámért — ez a becsületes munka. E sorok írója kiállít egy checket 80 ezer dollárról, de senki nem váltja be — ez szörnyűség.

* Teljesült kívánság. A még elég fiatal aszony igen ábrándos hangulatban van.

— Régi leveleimben lapozgattam ma újra, mondja férjének. Találtam egyet, melyet te írtál. Mennyire megváltoztak azóta az idők! Emlékszel-e, hogy mit írtál akkor? »Jobb szeretnél velem együtt lenni a pokolban, mint nélkülem a mennyországban.

— Nos, mit akarsz? Ohajtásom teljesült.

* Időjárás. Április 29. 7 órakor. A légnyomás minimuma a bethni öböl táján van s a barometert az egész kontinensen süllyeszti. — Dél-Európát aránylag magas légnyomás borítja, az idő Európa északi felében felhős es esős, délből derült és száraz. A hőmérsékleti viszonyok nem változtak, hazánkban tegnap már nem esett sehol s a lassu felmelegedés egyre tart. Az ég ma reggel az északi felföld kivételével, felhőtlen.

* Időjelzés május 1-re: hősüvedés, helyenként csapadék.

Táviratok,

Császár vagy alkotmány.

B u d a p e s t, április 30. A Debr. ered. tav. Spitz német tábornok a birodalmi kancellárral és a hadügyminiszterrel egyetértőleg terveket dolgozott ki, a mely szerint az egész német birodalomra való érvényességgel katonai törvényszék alakítottatott volna, melynek élén egy tábornok és 3 jogász állana. Most egyszerre az a hír, hogy Spitz tábornok visszalépett, amiből azt következtetik, hogy a katonai büntető eljárás reformjának kérdése is megfeneklett. Eleinte attól tartottak a tervezők, hogy az egyes államok, nevezetesen Bajor- és Szászország, valamint Württemberg — tiltakozni fognak e reformok ellen, s általános meglepe-

tésül az történt, hogy épp II. Vilmos német császár, akinek hatáskörét a reform nagyban tágitotta volna, miután a kizárólagos megerősítési jog őt illette volna — jelenti ki, hogy a t e r v v e l n e m é r t e g y e t. A Köln. Ztg. szerint ez Hahnke tábornok unszolására történt, a ki úgy tüntette fel a dolgot a császár előtt, mintha a birodalmi gyűlés és a német lakosság tőle valamit ki akarna erőszakolni. Azt is mondták a császárnak, hogy e reformmal elveszti a hadseregbe való befolyását és a hadsereg maga polgárőrséggé száll alá, hogy a képviselők maguk ezt a reformot nem is tartják olyan nagyon sürgős dolognak, — bátran el lehet tehát odázni. Magántávirati és nem kevésbé megbizható értesülések szerint, parlamenti körökben erősen megrendüli a bizalom, hogy a hadügyminiszter belátható időben megvalósíthassa terveit, azért kellene a hadügyminiszternek visszalépnie és helyébe a reform valamelyik ellenzője lépne, — a mi lehetetlen abban a kabinetben, a hol Hohenlohe herczeg birodalmi kancellár és Miquel is van. Németországban tehát válság, még pedig igen komoly természetű válság fenyeget. Mert most már nem pusztán a reform kérdéséről van szó, hanem arról, hogy a német császárban erősebb-e az alkotmányos érzület, mint az a hajlama hogy reá nézve esetleg kedvesebb, katonameberek besugára hallgasson. II Vilmos ma tér vissza Potsdamba és akkor azután a válság nyomában akuttá válik.

A francia válság megoldása.

B u d a p e s t, április 30. A Debr. ered. táv. Az új francia kabinet a következőképp alakult: Elnök és földművelésügy Meline, belügy Berthou, külügy Hanotaux, pénzügy Georges Cochery, gyarmatügy Dechanel, kereskedelemügy Andre Lehon, hadügy Villot tábornok, igazságügy Darlan, tengerészet Brenard tengernagy, közmunkaügy Sibille. A közoktatásügyi tárczát előreláthatólag Ramban szenátor fogja átvevni. Az új miniszterium kinevezését ma fogjuk hivatalosan közzétenni. — A kabinet is ma mutatkozik be a parlamentnek és május 1-én már hivatalban lesz, hogy e nap eseményeiért a felelőrséget viselje.

Utolsó kalapácsütések.

Budapesti levél.

apr. 29.

Tavas van mindenütt, még ott is, ahol egy új város meredez az égnek és épület-épület hátán szorongva várja a kiállítás megnyitását. Művészet természetl egyesülve mutatkozik be a városliget elkerített részén, a sok látnivaló tarkaságában kifáradt szemek kellemes pihenőül szolgál a természet ekszpóziója. Sok derék fa esett áldozatul a kiállítás építkezésnek, néhány esztendőre való fűtőfát vágtak ki a liget kopott berkeiből, — mindazonáltal maradt annyi a millenniumnak, hogy hős árnyékot adjon az utaknak, kellemes üdülést a áradt vándoroknak.

Tavaszi pompába öltöztek a fák. Gyümölcsök most raktak ki ibolya és rózsaszín lobogóikat, a gesztenyék halvány zöld rügyeket vetettek, az olajfák ezüstben fűződve csillognak. Apró bokrok, orgonák várnak a tavaszi éjszakára, mely kicsalja virágaikat, — leveleiket s a levegőben érezni, mily pazarul tékozzolják illatukat s hogy nincs messze ez az éjszaka.

A művészet is képviseli magát. A keréstudomány meleg kerti házaiból kivonul

tarka csapatával: biborban élő jácintok szivárványszínű violák, muskotályok, árvácskák, vanília lepke el a kertészet fekete dombjait. Körülszáczolva tenger zöld füvel, mely végigszalad a kormos paloták között, felkuszik a töltésekre, alábocsájkodik a tó hűvös partjára. Megemlékezésre méltó dolog a kiállítás parkirozása, mely a fővárosi csarnoknál a legzadagabb; a királyi sátor körül a legimpozánsabb. Néhol egy pár tulipánfa ég: az merő poezis.

A költészettel szemben a valóság: a nehéz munka. Herkulesi művek ezek, némely csarnok olyan, mint a lernai kígyó, ha egyik fejét lecsapod, kettő nő helyebe. Ha megvan az építkezés, a berendezés nehézsége következik s ha elkészül a berendezés, a hurczkolódnál megrongált csarnokot kell megújítani. Akkor utat kell hozzá vagni, azt gondosan megalkotni, bevirágozni s ha megvan ez is, újból megtisztítani az egészet, mert por az van bőven s megnyitáskor úgy ragyogjon minden, mint a templom.

Az utolsó alkalpácsütések a legnehezebbek. Szép lehet minden terv rajzban, de milyen a kivite, az a fő. Összhangzó-e a csarnok belseje az épülettel? nem zavaró-e a színeknek füstése? nem rikkít ki egy csarnok a többi közül? a hatalmasabb nem nyomja el a kisebbeket? Akár az életben az emberek, úgy verseng egyik épület a másikkal. Minden csoport ki akart tenni magán s mindegyik előtt bizonynyal az a czél lebegett, övé legyen a legzebb! Vajjon meg tud-e ferai egyik a másik mellett?

Aránylag kis helyen roppant sok készült el s az izléstelenségnek meg a látszatát is kerülni akarta a rendezés.

Ha baj volna, ezen most már nehezen is lehetne segíteni. De a tervszerű beosztás meghozta maga gyümölcsét: a kiállításnak pompás az összhangzata, nincs zavaró hang benne, könnyen folyó impozáns epopeja az ezredéves Magyarország munkájának és haladásának.

Tudósításainkban napról-napra beszámoltunk a közönségnek, hogyan és milyen csarnok készült el. Mara már igen kevés építkezésről maradt referendánk. Az utolsó simításokat végzik mindenütt és isten segítségével még a kissé elmaradt vegyeszeti és közoktatásügyi csarnokok is befejeződnek. Most már bizonyos, hogy a kiállítás meg lesz 2-ára, legfeljebb a fő nem nő ki itt-ott és egyes utakat kell lehengerelni.

Ma készült el egyebek között a villamos körvasút. Keskenyvágyú, filigram vasút ez, kedves apró kocikkal, melyekbe tíz ember ülhet s amely az egyik kaputól a másik szélső kapuig szalad. Elkészültek továbbá a különböző gulák és tömbök, melyek az isten ege alatt mutatkoznak be. Czementből, gránitból, majolikából, terrakottából, fából készült dombok ezek, az iparnak azt a részét állítva ki, mely nem fél se esőtől, se vihartól.

Egyáltalán: ma már pompás képe volt az óriás területnek s akár meg lehetett volna nyitni. Kiválóan szép az iparszarnok előtt levő síkság és Vajda-Hunyad az ó klasszikus fenésével. A kik nem voltak kúnt a ligetben hosszabb idő óta, fölöttébb meg lesznek lepve s a vidékiek, akik néhány éve nem látták Budapestet, eksztázisba jöhetnek a ragyogó kép láttára, mely jóval túl tett az 1885. év ekszpozícióján: úgy gazdagság, mint alaposág és haladás dolgában.

Ezredévi kiállításunk.

Az esztergomi főegyház kicstára a kiállításán. A történelmi főcsoport egyházi osztályának, sőt az egész történelmi kiállításnak nevezetes látnivalói az esztergomi főegyház kincsei, melyeket Dániel Ernő kereskedelmi miniszter megbízásából dr. Czobor Béla válogatott ki. Ezeket a kincseket a főkapitán nevében annak meghatalmazottja Maszlaghy Ferencz prépost kanonok hozta Budapestre külön szalonkocsiban és átadta jegyzőkönyv mellett tegnap a

kiállításnak. A 67 darab műtárgy között első helyen áll Corvin Mátyás szinaranyból készült 71 cm. magas kaloáriája, a bőkezű király ezimerevével, borsó nagysága igazgyöngyökkel, feltűnő nagy saphirokkal, rubinokkal és egyéb drágakövekkel borítva.

E páratlan műkincset Corvin János örökölte apjától és elzálogosította 5200 arany forintért Bakács Tamás egri püspöknek, ki azt a Hunyadiak körül szerzett érdemeiért később tőle örökbe kapta. Ez a kincses darab a csucsives történelmi épületben külön vaskorlással körülvett üvegszekrényben hat pompás főpapi melkeresztből körülrakva van kitéve éjjel nappal külön őrizet mellett. Hogy milyen értéket képvisel, mutatja már az is, hogy egy-magában 1 millió forint értékre van biztosítva. A kincstár többi tárgyai közül kiemeljük a bizanti stílusú arany táblát, mely Szt. István koronájával egy idős és zománca a korona zománcozásához is hasonló. Továbbá az arany eskükereszt, mely még az Árpád-házi királyok korából származik, filigránnal, drágakövekkel és keleti gyöngyökkel gazdagon borítva, történelmi szempontból rendkívül érdekes, mert ősidők óta a magyar királyok erre teszik az esküt. A Suky Benedek fele kehely a monarchia legszebb e nemű ötvös munkája, remek zománccsal a 15-ik századból, Széchy Dénes bíbornok arany kelyhe, ezimerevével, a szakolczai filigráns kehely, Barothy István óriás kristály keresztje nagy keleti granátokkal, Bajtke esztergomi kanonok melkeresztje, zománcozott dombormű, remek példány 40.000 fetra becsülvé, Kutassy érsek pásztorbotja, három szent olajtartó szárny gazdag ezüstfogalathal; Szelepcsényi primás arany kelyhe és arany pacifikáléja remek zománcozokkal. A kristály fedeles edényke, melyből az utóbbi századokban a királyokat kenték föl. Két csucsives Urmutató; az egyik a garam-szentbenedeki templomból; Mátyhai Uriel turóczi prépost nagy érdekű házi oltára (dyptichon) 1510-ből, Zsemery nagy ezüst keresztje, mely felfogásában a Mátyás fele kalvariát utánozza.

A filigrános kelyhek egész sorozata; egy nagy barokk izlésű urmutató kompozíciójánál fogva vonja magára a figyelmet. Nagyértékűek továbbá Pázmány Péter ébenfából készült házi oltára, Károly Ambrus főherceg primás remek domborművével, csupa drágakövekkel kirasva. Az egyházi öltönyök közül felemlítjük a különböző vörös, viola és zöld színű nagyértékű miseruhákat, melyek közül több csupa igazgyönggyel himzett dombor alakokat tüntet fel; a koronázási miseruha, melyet Magyarország hercegprimása a koronázó misén visel, tele igazgyöngyhímzéssel; Bakács Tamás bíboros miseruhája és infulája; Pázmány Péter miseruhája, ezimerevével; Szelepcsényi primás gazdag arannyal himzett miseruhája; egy vörös infula drágakövekkel és igazgyöngyökkel ékítve, végül a csupa igazgyöngyökből font koronázási infula, nagy drágakövekkel diszítve stb.

Az esztergomi főegyház kincstárából egyes darabok 1876-ban az arvizárosultak javára rendezett és az 1884-ik ötvösműkiállításán be voltak ugyan már mutatva, de ily mennyiségű műtárgy e kincstárból még sohasem került ki; Mátyás király kalvariáját pedig eddig Esztergomban is csak ritka vendégek láthatták, sőt 1873-ban a bécsi kiállításra Simor János akkori hercegprimástól is hiába kérték, mert a legmagasabb helyről nyilvánult érdeklődés sem változtatott e tekintetben a primás határozatán.

Az ország hercegprimásának és az esztergomi főkapitánnak hazafias készségét, melylyel ezeket a ritka becsű műkincseket ily nagy számban az ezredéves kiállítás fényének emelésére átengedték, méltán illeti meg a hálás elismerés, melyet a nagy kincsek átvétele alkalmával Dániel kereskedelmi miniszter tegnap személyesen nyilvánított.

Tömeges felrándulások Szatmármegyéből. A földmives és munkásnép számára rendezett tömeges fel-

rándulásokra az első hejelentést Simonsich Béla szatmármegyei főispán tette. — Szatmármegyéből már a megnyitás havában négy nagyobb csoport jön a fővárosba. Az első csoport a nagykarolyi járás területéről jön május 5-én s 12-éig maradnak a fővárosban. 180-an lesznek — S azért jönnek mind az első napokban. Mert nagyrészt lőtenyésztők, s egyszersmint a lókiállítás is meg fogják nézni. A második csoport a mátészalkai járás területéről jön, május 10-ike és 20-ika közt. Ezek 197-en lesznek. A harmadik csoport szatmári járásból jön, összesen 217-en, május 17-ike és 25-ike közt. A negyedik csoport május végén jön, körülbelül száz a színérvárljai járásból, kikhez a bikszádi földmunkások is csatlakoznának, szám szerint 30-an. Szatmármegyéből magából csupán május havában körülbelül 800 földmives és munkás érkezik a fővárosba. Ezek mint 5 frtos jegyfüzetekkel jönnek, a miben benne van az (XIV-ik zóna), a budapesti lakás, ellátás és a kiállítás látogatása.

A millennium himnusa. Az ezredéves kiállítás már régebben 500 korona pályadíjat tűzött ki egy millenniumi himnuszra, a melynek szövegét A brányi Emil írta. A díjat Langer Victor lipótvárosi karnagy nyerte el, a kinek a himnusa magyaros, melodikus s emelkedett ünnepi hangulatot ébreszt. A himnuszt a kiállítás megnyitására fogják énekelni az országos magyar dalár szövetséghez tartozó egyesületek 460 közreműködővel. Az énekesek az iparszarnok előtt fognak állani.

Az ujjországház. A munkálatokat szaporán végzik most az új országháznál bent és kívül; különösen arra fektetnek nagy gondot, hogy az a rész idejére teljesen elkészüljön, a hol a jun 8-iki ünnepi országgyűlés megtartatni fog. Az új országház e részébe tartozik a kupola-terem és az ehhez vezető F. lépcső, az ugynevezett miniszterlépcső a pompás lépcsőházzal. A monumentális épületnek tudvalevőleg 5 főrése van. Az egésznek nagyságáról fogalmat nyújthat már az is, hogy nem kevesebb, mint 28 lépcsőház van benne. Az A-lépcső a képviselőház üléstermébe, az E-lépcső a főrendiház üléstermébe, az F-lépcső pedig a kupolaterembe vezet. Itt lesz az ünnepi ülés. Az A és E-terekben még nem fejezték be a munkálatokat, a kupolaterem azonban, mely pazar pompával ékeskedik, már körülbelül teljesen elkészült. A kupolaterem kör-alapja nem nagy ugyan, de magassága hasonlíthatatlanul nagyszerű karaktert kölcsönöz neki. A kupolát tizenhat márványoszlop tartja. Ezek egyuttal a pataitál szolgálnak ugyanannyi számú magyar király terrakottából készült, étnagyságu szobrának. A terem föl magasságában a szobrok között páholyok vannak, a melyekhez szintén márványlépcsők vezetnek. A kupola bordái kőből vannak, a bordák között eső mezőket azonban, hogy a tulajdosságot megerhelhetést el lehessen kerülni, betonozott sodrony-hálóval látták el.

A díszítés a mennyire pazar, éppen annyira gondos is. A terem simara esztoit, rendkívül finom, fehér és vörös márványkocsiakkal van köveve, de oly művészi, hogy az egész úgy tűnik fel, mintha egyetlen márványlap lenne. Az ünnepi ülés alkalmára a teremhen csupán a kir. hercegnők számára készítenek tribün-üléseket. A képviselőház és főrendiház tagjai állani fognak; e szerint ünnepi ülésről valójában szó sem lehet. A főrendiház és a képviselőház tagjai azonban, ha teljes számban megjelennek, még állva is alig férhetnek el. Nem is fognak tehát jegyeket kiadni. Külön alkudozásra volt szükség a miniszterelnökkel, hogy helyet lehessen szorítani a fő- és szekváros polgármestere számára. Felesleges megjegyezni, hogy a kupola-teremben es a lépcsőházban mint a P. L. írja, minden a legjobb anyagból van kiállítva. Az arannyozók, a kiknek még most is sok a dolguk, büszkén mondogatták a látogatóknak, hogy az arannyozás valóságos valléranynyal történik, míg a márvány-munkások nem kevesebb

büszkeséggel utalnak arra, hogy nemcsak szépség dolgában nem áll a márvány-munka az aranyozási munkák mögött, de majdnem olyan drágák is, mint ezek. A kúpolában karzat van, mely kilenczven száz méternyire esik az utcázin fölött, tehát két méternyivel magasabban, mint a lipótvárosi bazilika csúcsa. A karzatról, a melyre csigalépcső vezet, elragadó kilátás nyílik.

MUTATÓ TÁBLA.

Függetlenségi könyvtár. nyitva kedd, csütörtökön és szombaton este 6-7-ig.

Nyilvános olvasóterem: Hétfőn, szerdán és szombaton d. u. 3-6 óráig.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3-5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10-11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 ós d. u. 3 órákor ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbírószék szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz **kedden és pénteken** d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden **szerdán**.

Népléányiskola az árok-utcai leányiskolában nyitva van minden szerdán és szombaton délelőtt 11-12 óráig.

Muzeum, a kollegiumban, nyitva van vasárnaponként d. e. 10-12-ig.

A Gönczy-egyesület „Otthona” a kereskedelmi akadémiá palotájában.

Nyomdász majális május 16-án a Margit-fürdő dísztermében.

Május 10. A kőműves iparosok és segédek egyesületének zászlófelcszentelési ünnepélye.

Anyakönyvi hivatalos órák:

Délelőtt:

Hétfőn) 11-12 óráig.

Csütörtökön)

Kedden)

Szerdán) 9-11 óráig.

Pénteken)

Szombaton)

Délután:

Minden hétköznap) 2-5 óráig.

Vasárnap délelőtt) 9-12 óráig

Sz. Dávid Istvánnál zene-estély. Vasárnap Veres Tóni, kedden Rácz Károly és pénteken Magyarfi testvérek

CSARNOK.

Hullámok közt.

Regény két kötetben.

Irtá: **CSENGEY GUSZTÁV.**

Első kötet. 56.

A n a p l ó.

(Folytatás.)

— Igaza van, engem csak a háboru érdekessége vonz. Szeretnék már egyszer harcot látni. Ifju koromhoz képest elég tapasztalatot gyűjtöttem, csak még ütközetet nem láttam. Bécsből is éppen az érdekes októberi napok előtt kellett elmennem, pedig mióta regényeket olvasok, tehát mióta kiléptem a gyermek-évekből, leghőbb vágyam harcot látni. Nem mulasztom el a kedvező alkalmat. Ki tudja, mikor támad ismét ilyen kedves kis háboru? Leülhetünk egy hosszú, hitvány életet, a nélkül, hogy láthatnánk, hogyan ontják egymás vért a férfiak. Mikor ropog a puska . . . menny-dörög az ágyu . . . villognak a szuronyok és az emberek rakásra hullanak és a tert diadalkiáltás és halálhörgés tölti be. Oh ez gyönyör lesz nekem!

A herceg elkomorodva hallgatta ezt az istentelen beszédet, e hiéna szavakat egy fiatal leány ajkán, aztán mintegy önkénytelen mondá:

— Menjen gróf hölgy, önnek rossz szíve van.

Végig nyilalt rajtam e mondat és még soká fülemben csengett: „Menjen gróf hölgy, önnek rossz szíve van!”

Éreztem, hogy ez nem igaz, mindig éreztem valami ismeretlen vágyat valami magasztos és nemes iránt; de soha sem találtam föl azt. Életem iránytalan csapongás volt. Ah, adott-e

valaha valaki az én életemnek irányt? Pedig éreztem, hogy képes lettem volna minden szépre, jóra és nemesre. Mégis már másodszer kellett hallanom ezt a gonosz ítéletet. Egy halvány ifju szeretett egykor engem. Derék, jellemes férfi és előkelő család tagja. Boldog lehettem volna vele; de én gúnyt űztem szerelméből. Fölcsigáztam azt a legmagasabb fokra, mutatván fejlődő szerelmet csupán tréfából s midőn szerelmét bevallotta, mások előtt dicsőkedtem vele s kikaczagtam. Elmondták neki.

Párbajra hívta azt, a ki engem szívtelenséggel vádolt s szerelemre méltatlannak nevezett. Azután eljött hozzám, hogy megkérje, igaz-e? tagadásommal akart megvigasztalódní. Én azt mondtam neki, hogy mióta szerelmét bevallotta, nagyon unalmas ember lett; igyekezzék nem szeretni, kiábrándulni, ismét szeretetreméltó, nyájas udvarló lenni, akkor szívesen látom. Ekkor mondta az az ifju nekem: „Menjen gróf hölgy, önnek rossz szíve van.” Én maradtam, de ő elment, elment a temetőbe, elesett a párbajban. Mentőseimre legyen mondva, megsirattam, nem gondoltam, hogy ily szomorú kimenetelre legyen a tréfának, de aztán hamar elaltattam a lelkiismeret szavát, hisz én örökös mámorban éltem!

Tehát ez a halvány ifju jutott eszembe, midőn a herceg azt a szomorú értelmű mondatot ismételte.

Hanem fásult szívemben csak pillanatnyi volt a magamba szállás borus érzelme; fölcsigáztam és esőket hányva a herceg felé, kiáltók:

— Adieu, kedves herceg, a viszontlátásig! Jöjjön ön nem sokára utánam hadaival. Szeretném látni, minő gyorsan tud ön visszafutni azon az uton, a melyen jött, mert remélem, a legnagyobb rendben fog ön retirálni, éppen mint atyám. Fi szintén nagy sulylyal emelte ki hadi bulletinjében: Seregeink a legnagyobb rendben vonultak vissza. Adieu mon cher herceg, a viszontlátásig — au revoir!

Egy óra mulva utban voltam nagynénemmel. A szegény jó asszonyosság nem annyira fázott, mint félt. Engem nem bántott sem a hideg, sem a félelem. A eszászáriak nem fogják bántani a tábornok leányát, a magyarok pedig, ugy hallám, lovagiasak. Magyarul beszélek velük s meghódítok minden honvédet. Ugy örültem annak, hogy magyarul tudok A 47-es évben csupán azért tanultam meg magyarul, hogy a híres Kossuth beszédeit olvashassam. Érdekeltek mindig, ami rendkívüli volt, így a magyar ügy is.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Debreczeni piaci árak.

A folyó hó április 28-iki debreczeni vásáron a következő árakat jegyezte a vásárfelügyelőség. Gabnaárak. Buza 6.50 6.40 6.30 Kétszeres 5.40 5.30 5.20. Rozs 5.65 5.60 5.55 Árpa 4.50 4.40 4.30 Zab 5.50 5.40 5.30 Tengeri 4.30 4.20 4.10. Burgonya 1.80. Ló felhaj-

tott 842, eladatott 312. Marha felhajtott 987 eladatott 609. Sertésvásár zárva. Szalonna és haj. 100 kiló ó szalonna 46-50 frtig. 100 kiló haj 50— frt. Husárak: 1 kiló marha hus 40, 44, 48, 50, 52, 54, 56 és sertéshus 40 44, 48 52 kr., borjúhus 56 kr, juhhus 40 kr. Tüzifa 4 kbm. tölgyfa 12 frt, bükkfa 13 frt nyárfa 7.50, felvágás 2 frt, faelszállítás 1 frt 20 kr. Napszámárak. Szőlő munka: Férfi ellátással 70 kr., ellátás nélkül 1 frt. Mezei munka: 60, 80 kr.

Budapesti gabonatözsde

ápr. 29-én.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B u z a	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	—	76	—
"	77	6.80 6.90	78	6.85—7.00
"	79	6.95 7.05	80	7.00—7.10
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
"	77	6.85 6.90	78	6.90—7.05
"	79	7.00—7.10	80	7.05—7.15
Pestvidéki ó	75	—	76	—
"	77	6.80 6.90	78	6.85—7.00
"	79	6.95 7.05	80	7.00—7.10
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
"	77	6.80 6.90	78	6.85—7.00
"	79	6.95—7.05	80	7.00—7.10
Bácskai "	75	—	76	—
"	77	6.90—7.00	78	6.95—7.10
"	79	7.05—7.15	80	7.10—7.20
Észak magy. "	75	—	76	—
"	77	—	78	—
"	79	—	80	—

	Min. hekt. ben	Ar kilógrm.
Rozs elsőrendű uj	70-72	6.35 6.40
" másodrendű "	—	6.25 6.36
Árpa takarmánynak "	60-62	4.50 4.70
" égetni való "	62-64	5.10 5.70
" serfőzdei "	64-66	6.15 6.50
Zab "	39-41	6.20 6.55
Tengeri bánsági uj	—	4.— 4.05
" másodemű "	—	3.90 4.00
Repcze bánsági	—	0.— 0.—

Kőbányai sertés-piacz.

április 29.

a) Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű. Öreg nehéz (páronként — 400 klgon felüli sulyban — krig. 2. Öreg közép (páronként 300-400 klg sulyban) — krig. 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli sulyban) — krig. 4. Fialat közép páronként 251-320 klg. sulyban 48-59 krig. 5. Fialat könnyű (páronként 250 klgmíg terjedő sulyban) — 47-50 krig. 6. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 klgon felüli sulyban) 45 krtól — 46 krig. Közép páronként 220-280 klgmíg terjedő sulyban) — 45 krig. Könnyű (páronként 220 klgmíg terjedő sulyban) 43-44 krig. Szerbiai 9. Nehéz (páronként 200 klgon felüli sulyban) 48-49 krig. 10. Közép (páronként 220-260 kgr. sulyban) 45-46 krig. 11. Könnyű (páronként. 220 klgmíg terjedő sulyban 44-45 krig. Sertés létszám 1896 évi ápril hó 27-ik napján volt készletben 9903 drb. 1896. ápril hó 28-ik napján felhajtott — drb. 1896. ápril 28-ik napján elszállított 121 drb. 1896. évi ápr. hó 29-ik napjára maradt készletben 9779 sertés forgalom üzletirányzata változatlan.

BUZIÁS első rangu gyógyfürdő.

Fürdőidény: május 15-től okt. 1-ig.

Világhírű lápfürdők és aczeltorrások

hasonló a Spaa, Prymont, Schwalbach és pyrawarthei aczeltorrásokkal, kitűnő meleg és hideg vasaczeltorrásokkal, mór- és ásványfürdőkkel, tükörfürdővel és uszodával, **HIDEGVIZ-GYÓGYINTÉZET** és **massage**. — **IVÓKURA** kitűnő eredményvel **vérzegénység, idült gyomor-és bélhurut, homok, kö- és ve ebaj, méh- és hüvelyhurut, vérszíri rendelleneségeknél, magtalanság, idegbetegség, bujakór, oszsz, kössvény és fejfájásoknál** stb. **BUZIÁS gyógyfürdő** vasúti állomás: **Temesváros** át. Tarsaskocsik az állománál. — Állami hivatalnokoknak kedvezmény. — Paza villamos világítás a 80 holdnyi évszázados parkban. — **Fürdői zenekar.** **Elsőrendű konyha és kávéházi itélok.** — A fürdőn állandó hírneves nőgyógyász van. — Mérsékelt árak. — Ismertetéseket kívánatra ingyen és készséggel szolgál a **Fürdőigazgatóság Buziás**on, a hova a szoba megrendelések küldetni kéretnek.

A legujabb fajta ablakredőnyök

(Jalousin és Rouleaux)

Pongrácz Géza

fő s fióközletében (előbb ifj. Gyürky Sándor)

☞ jutányos áron megrendelhetők. ☜

Egy

jó forgalmu keresmai üzlethez, kerestetik vidékre egy csinos nő, önálló üzletvezetőül. 50 frt óvadék szükséges. Cím: a kiadóhivatalban.

Új festék és zsiradék üzlet.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, miszerint helyben a N.-Hatvan-utca 1098. számú Hochfelder féle házban ujonnan berendezett festék-, olaj-, petroleum- és zsiradék üzletet nyitottam. Az elsőrangú gyárakkal összeköttetésben lévén, a legkitünőbb minőségű árukat igen mérsékelt árakban adhatom. Dusan felszerelt rakáróromban a legfinomabb petroleum, szárazpor- és olajba törött kész festék, szobapadló- és külömléle lakkok, gazdasági kocsikenő, bőr és halzsír, továbbá mindennemű gépolaj, ecsetek, zsiradékok, szappan és gyertyák kaphatók.

A Lusztig Gyula és Tsa csódtömegéből átvett árukat, míg ezen készlet tart. renkívül olcsó áron bocsátom a n. é. közönség rendelkezésére.

Térei József

Debreczen, N.-Hatvan-utca 1098. sz.
Hochfelder Jakob féle ház.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszor ellentállt az idő megöröklésének, mert már több mint 25 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közönségnél, csúznál, tagszaggyógyításnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller gyártója Richter-féle Horgony-Pain-Expeller elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszor, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszer-tárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszer-szeresnél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbirtokú utánszat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

Richter F. Ad. és társa, eszt. és kir. udvari szállítók,
Budapesti (Thuringia).

SCHICHT-féle SZIN-SZAPPAN

törvényszékiileg belajstromozott
védjegy.

igen jól van szárítva,
kitünően tisztító,
igen takarékos a használatban,
kezeség mellett tiszta és ártalmatlan a fehérmű és kéznek, egyáltalában a legjobb, ami a szin-szappanból van.

Senki sem bánja meg a kísérletet.

Kapható a legtöbb detail-kereskedésben.

1643. sz.

1896. II.

Hirdetmény.

A cs. és kir. közös hadügy miniszterium 12. osztálya, 570 sz. 1896. évi márczius 17-én kelt rendelete folytán a községek, termelők és gazdasági egyletek kellő részvevésre, a hadsereg élelmi czikkek szállításánál felhivatnak. A 7. hadtest területén az ideai szükséglet körülbelül

34.000 métermázsza	— — — — —	zab
20.000	— — — — —	rozs
3.000	— — — — —	buza.

Azon nagybirtokosok és egyéb termelők, a kik még a nyilvános tárgyalás előtt a 7. hadtest intendánságánál ajánlatokat tenni szándékoznak, az illető feltételeket a hadtest intendánságánál közvetlenül megtudhatják.

Községeknek és egyéb termelőknek a hadügyminiszterium azon előnyt nyújtja, hogy azok

1. az ajánlataikat már a nyilvános tárgyalás előtt benyújthatják,
2. hogy ajánlataik egyenlő árak mellett elsőséget kapnak és
3. hogy azok a különben előirt bánatpénz és óvadék letételel felmentenek.

Temesvárott, 1896. április hóban.

A. cs. és kir. 7. hadtest intendánsága.

Vasuti állomás Hosszu Pályi a fürdőtől fél óra járás.

EGYEDÜLI FÜRDŐ.

mely biztosan gyógyítja a csontszut, az összezsugorodott tagokat minden nemét a köszvényes, csuzos bántalmaknak, bármiféle bőrbajokat, továbbá görvély és sápkór, máj, lép, vese és belső daganatok s egyéb női bajokra legkitünőbb hatású a jól berendezett.

Konyári-Sóstó fürdő.

Megnyitás május 1-én.

A t. fürdőközönség szórakozására az idényre egy jó ezigány zenekart állandósítottam, valamint hírlapok tartása által a közönség igényeinek minden tekintetben megfelelek.

A fürdő 70 kényelmesen berendezett szobája jutányos árban ágyneművel vagy a nélkül áll rendelkezésre.

A fürdőhöz a félóránira fekvő Hosszu-Pályi állomástól hetenként kétszer (szerdán és vasárnap) d. e. 10 órakor odaérkező vonattal a rendelkezésre álló társaskocsin juthatni. A vasuti jegyek mindég Hosszu-Pályi állomásig váltandók. Az étteremben jó magyar ételek, hamisztatlan italok, pontos és olcsó kiszolgáltatás lesz.

Fürdőorvos **Dr. MÓRICZ ERNŐ** pocsaji körorvos ur, ki több éven át **Korányi Frigyes** budapesti egyetemi tanár belgyógyászati kórodáján működött.

Villany, massage és tejgyógymód.

Tisztelettel

D. NAGY ISTVÁN,

bérlő.

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.